

Medlem skulde have stillet Ændringsforslag, saa kunde vi have set, hvad det var, det ærede Medlem egentlig mente, og hvorledes det ærede Medlem, der dog har noget til overs for denne Sag, mente, den skulde se ud; saa kunde vi meget bedre diskutere og komme paa det rene med, om det ærede Medlem har Ret i sin Opfattelse eller, som jeg tror, Uret. Det ærede Medlem behøvede ikke at frygte for at lide Angreb, hvis han stillede Ændringsforslag; og jeg kan egentlig ikke forstaa, at det ærede Medlem, som er saa uforfærdet, af Frygten for saadanne Angreb vilde lade sig afholde fra at stille Ændringsforslag; hvis det ærede Medlem ellers havde nogle Ændringsforslag og kunde sætte nogle Ændringsforslag op, som bedre vilde fyldestgøre Opgaven end det foreliggende Forslag.

J. Hage: Naar jeg ikke har stillet Ændringsforslag, ligger det jo i, som jeg ogsaa udtalte, at jeg ikke anser det for at være væsentligt, om man gaar lidt langsommere eller hurtigere til Værks. Hvad jeg derimod har anset for at være væsentligt, er, at man efterhaanden klarer sig, hvor langt man overhovedet kan komme ind paa denne Vej uden i Virkeligheden at antage det ærede Medlems for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (P. Holm) og hans Meningsfællers Opfattelse af Statens rette Organisation. Det er det Spørgsmaal, som i Virkeligheden mere eller mindre dunkelt ligger bag ved mange af disse Spørgsmaal, og derfor har jeg udtalt, at man, naar man vilde ind paa en saadan socialreformatorisk Vej, baade i Land og i By at hjælpe Folk til andre og bedre Beboelsesforhold og Ejendomsforhold, maa gøre sig klart, at man er inde paa en Vej, hvor man, hvis man ikke er forsigtig, konsekvent ender i, hvad de Herrer gøre sig til Fortalere for. Hvis man uden videre og uden Begrænsninger giver efter for alle de Ønsker, der i saa Henseende kunde fremkomme, selv om det kun er i det smaa i Begyndelsen, paastaar jeg, at man meget hurtig vil komme til, at den nærmeste Vej er at forsøge den Organisation af Staten, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds og hans Venner ville. Der-

for har jeg i dette Tilfælde ingenlunde, som den ærede Ordfører vilde give det Udseende af, villet stille mig paa et principielt forskelligt Standpunkt, det har jeg netop ikke gjort. Jeg har udtalt, at Staten kan støtte disse Sager som saa meget andet, men at det gælder her som overalt i Livet, at bliver man ved, gaar man for stærkt frem, bliver Kvantitetsforskellen i den Maade, man behandler Sagen paa, til sidst en Kvalitetsforskel. Hvis Staten ofrer en Million om Aaret paa den Slags filantropiske Sager, som Laan eller helt eller halvt som Gave — det kan gøres paa forskellig Maade — kan dette ikke være ødelæggende for Staten, men vil man gaa videre og videre, paastaar jeg, at man maa ende med at gøre dette Forsøg, de Herrer ville. Derfor er det blot mit Standpunkt, at man ikke skal gaa videre, end at man nogenlunde kan beregne Følgerne, og det kan man ikke, naar man stiller for store Beløb til en Finansministers Raadighed, som han efter sit Forgodtbefindende kan anvende, og hvorved der skabes Præcedenser for Fremtidens Udvikling, saa at det bliver meget vanskeligere at komme tilbage derfra. Det undrede mig noget, at baade den ærede Ordfører og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds fandt Anledning til ligesom at sætte mig principielt uden for denne Sag, medens de derimod takkede den højtærede Minister. Den højtærede Minister erklærede, at han egentlig var enig med Mindretallet, og jeg for mit Vedkommende erklærer mig altsaa enig med den højtærede Minister. (Munterhed.) Ja, det er ikke noget saa anmassende. Der er i Virkeligheden ingen Begrænsning givet, det er den højtærede Minister, der nu skal skabe en Praksis, og det vil saa senere vise sig, om man har vænnet Befolkningen til at fremsætte langt større Ønsker og stille langt større Fordringer i den Henseende, end Staten kan opfylde. Hvis den højtærede Minister virkelig — lad os sige — havde Tilbøjelighed i samme Retning som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, vilde han med denne Lov i Haanden kunne sætte Vognen i Bevægelse i den Retning, og det vilde da være meget vanskeligt at stoppe op, i hvert Fald uden at skabe betydelig Misfornøjelse.